

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
ADAM JASSER

DDK-61-1/14/MR/OB

Warszawa, dnia 1 kwietnia 2015 r.

DECYZJA nr DDK 3/2015

Na podstawie art. 27 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 z późn. zm.) w zw. z art. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 945), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko TEB Edukacja Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działania ww. przedsiębiorcy, polegające na stosowaniu następujących postanowień niżej wymienionych wzorców umów:

A. „Jeśli słuchacz nie przestrzega Statutu i obowiązujących w szkole przepisów może zostać ukarany (...) skreśleniem z listy słuchaczy Szkoły w przypadku: (...) c) nie uiszczenia 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego).”

zawarte w następujących wzorcach umów stosowanych przez TEB Edukacja Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu w obrocie z konsumentami:

- a) „*STATUT Szkoły Policealnej TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 22 ust. 3 pkt 4 lit. c),
- b) „*STATUT Studium Medycznego TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 22 ust. 3 pkt 4 lit. d),
- c) „*STATUT Niepublicznej Policealnej Szkoły TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 18 ust. 3 pkt 4 lit. d),
- d) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja dla Dorosłych z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012 r./*” - § 20 ust. 3 pkt 4 lit c),
- e) „*STATUT Uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 01 lipca 2011 r./*” - § 20 ust. 3 pkt 4 lit c),
- f) „*STATUT Zasadniczej Szkoły Zawodowej TEB Edukacja z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012/*” - § 21 ust. 3 pkt 4 lit d),

- g) „*STATUT Technikum TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 26 ust. 3 pkt 5 lit d),
- h) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 27 ust. 3 pkt 5 lit d),
- i) „*STATUT Gimnazjum TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 27 ust. 3 pkt 5 lit d),
- j) „*UMOWA O NAUKĘ W TECHNIKUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- k) „*UMOWA O NAUKĘ W LICEUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- l) „*UMOWA O NAUKĘ W GIMNAZJUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- m) „*Umowa o świadczenie usług oświatowych w przedszkolu*” - § 4 ust. 1 pkt 1,
- n) „*STATUT Niepublicznego Przedszkola TEB Edukacja „Kraina Przygód” z siedzibą w*” - § 41 ust. 2 pkt 6 lit. a,
- o) „*REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE*”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - § 2 ust. 8 lit a,
- p) „*STATUT Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego TEB Edukacja z siedzibą w*” - w § 27 pkt 1.

B. „Ewentualne spory mogące wyniknąć w trakcie realizacji niniejszej Umowy strony poddają rozstrzygnięciu sądom właściwym dla siedziby Beneficjenta.”

zawarte w następujących wzorcach umów stosowanych przez TEB Edukacja Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu w obrocie z konsumentami:

- a) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Wykształcenie średnie – lepsze perspektywy” – § 5 ust. 4,
- b) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Formalne kształcenie – lepsze perspektywy” – § 5 ust. 4,
- c) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Opiekun medyczny na dolnośląskim rynku pracy” – § 5 ust. 4,
- d) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie - § 11 zd. 2,
- e) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w szkoleniu - § 11 zd. 2,
- f) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie szkolenia kierowców kategorii B - § 13 zd. 2,
- g) „*UMOWA O PRZEPROWADZENIE KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO*” - § 6 ust. 4,
- h) „*REGULAMIN ŚWIADCZENIA USŁUG DROGĄ ELEKTRONICZNĄ TEB Edukacja sp. z o.o.*”, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 12A/DG/2012

Dyrektora Generalnego TEB Edukacja sp. z o.o. z dnia 01 czerwca 2012 r. - § 10 ust. 2.

C. (...) Do opłat za naukę zalicza się: a. bezwrotną opłatę wpisową, (...)”.

zawarte w następujących wzorcach umów stosowanych przez TEB Edukacja Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu w obrocie z konsumentami:

- a) „REGULAMIN WNOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM „OLIMP” WE WROCŁAWIU”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 11/DG/2012 - pkt 4 lit. a,
- b) „REGULAMIN WNOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM GIMNAZJUM JĘZYKOWYM „PARNAS” WE WROCŁAWIU”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 09/DG/2012 – pkt 4 lit. a,
- c) „REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - § 4 ust. 5,
- d) „UMOWA”, której przedmiotem jest udział w kursie - § 2 ust. 4,
- e) „UMOWA”, której przedmiotem jest udział w szkoleniu - § 2 ust. 4,

które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t. jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 101 z późn. zm.).

Jednocześnie **stwierdza się zaniechanie jej stosowania** w odniesieniu do postanowień zawartych we wzorcach umów:

A. „Jeśli słuchacz nie przestrzega Statutu i obowiązujących w szkole przepisów może zostać ukarany (...) skreśleniem z listy słuchaczy Szkoły w przypadku: (...) c) nie uiszczenia 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego).”

- a) „STATUT Szkoły Policealnej TEB Edukacja z siedzibą w” – z dniem **1 września 2014 r.**,
- b) „STATUT Studium Medycznego TEB Edukacja z siedzibą w” – z dniem **1 września 2014 r.**
- c) „STATUT Niepublicznej Policealnej Szkoły TEB Edukacja z siedzibą w” – z dniem **1 września 2014 r.**
- d) „STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja dla Dorosłych z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012 r./” – z dniem **1 września 2014 r.**
- e) „STATUT Uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 01 lipca 2011 r./” – z dniem **31 lipca 2013 r.**,

- f) „*STATUT Zasadniczej Szkoły Zawodowej TEB Edukacja z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012/*” – z dniem **31 stycznia 2014 r.**,
- g) „*STATUT Technikum TEB Edukacja z siedzibą w*” – z dniem **1 września 2014 r.**,
- h) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w*” – z dniem **1 września 2014 r.**,
- i) „*STATUT Gimnazjum TEB Edukacja z siedzibą w*” – z dniem **1 września 2014 r.**,
- j) „*UMOWA O NAUKĘ W TECHNIKUM*” – z dniem **14 lutego 2014 r.**,
- k) „*UMOWA O NAUKĘ W LICEUM*” – z dniem **14 lutego 2014 r.**,
- l) „*UMOWA O NAUKĘ W GIMNAZJUM*” – z dniem **14 lutego 2014 r.**,
- m) „*Umowa o świadczenie usług oświatowych w przedszkolu*” – z dniem **31 sierpnia 2013 r.**,
- n) „*STATUT Niepublicznego Przedszkola TEB Edukacja „Kraina Przygód” z siedzibą w*” – z dniem **31 sierpnia 2013 r.**,
- o) „*REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE*”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - § 2 ust. 8 lit a – z dniem **31 sierpnia 2013 r.**,
- p) „*STATUT Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego TEB Edukacja z siedzibą w*” – z dniem **1 września 2014 r.**

B. „Ewentualne spory mogące wyniknąć w trakcie realizacji niniejszej Umowy strony poddają rozstrzygnięciu sądom właściwym dla siedziby Beneficjenta.”

- a) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Wykształcenie średnie – lepsze perspektywy” – z dniem **31 lipca 2013 r.**,
- b) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Formalne kształcenie – lepsze perspektywy” – z dniem **31 lipca 2013 r.**,
- c) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Opiekun medyczny na dolnośląskim rynku pracy” – z dniem **31 stycznia 2014 r.**,
- d) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie – z dniem **6 października 2013 r.**,
- e) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w szkoleniu – z dniem **6 października 2013 r.**,
- f) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie szkolenia kierowców kategorii B – z dniem **6 października 2013 r.**,

- g) „*UMOWA O PRZEPROWADZENIE KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO*” – z dniem **11 lutego 2014 r.**,
- h) „*REGULAMIN ŚWIADCZENIA USŁUG DROGĄ ELEKTRONICZNĄ TEB Edukacja sp. z o.o.*”, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 12A/DG/2012 Dyrektora Generalnego TEB Edukacja sp. z o.o. z dnia 01 czerwca 2012 r. – z dniem **11 lutego 2014 r.**

C. (...) Do opłat za naukę zalicza się: a. bezzwrotną opłatę wpisową, (...)”.

- a) „*REGULAMIN WNOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM „OLIMP” WE WROCŁAWIU*”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 11/DG/2012 – z dniem **15 kwietnia 2013 r.**,
- b) „*REGULAMIN WNOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM GIMNAZJUM JĘZYKOWYM „PARNAS” WE WROCŁAWIU*”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 09/DG/2012 – z dniem **15 kwietnia 2013 r.**,
- c) „*REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE*”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - z dniem **31 sierpnia 2013 r.**,
- d) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie – z dniem **6 października 2013 r.**,
- e) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w szkoleniu – z dniem **6 października 2013 r.**

UZASADNIENIE

Dnia 28 stycznia 2014 r. na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 z późn. zm., dalej: uokik) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu) działając z urzędu, wszczął przeciwko TEB Edukacja Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu (dalej: Strona postępowania albo Spółka) postępowanie w sprawie stosowania przez Spółkę praktyk polegających na stosowaniu we wzorcach umowy postanowień umownych wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t. jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 101 z późn. zm., dalej: k.p.c.), co może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik:

- A. „Jeśli słuchacz nie przestrzega Statutu i obowiązujących w szkole przepisów może zostać ukarany (...) skreśleniem z listy słuchaczy Szkoły w przypadku: (...) c) nie uiszczenia 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego).”**

Postanowienie to zawarte było w następujących wzorcach umów stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami:

- a) „*STATUT Szkoły Policealnej TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 22 ust. 3 pkt 4 lit. c),
- b) „*STATUT Studium Medycznego TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 22 ust. 3 pkt 4 lit. d),
- c) „*STATUT Niepublicznej Policealnej Szkoły TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 18 ust. 3 pkt 4 lit. d),
- d) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja dla Dorosłych z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012 r./*” - § 20 ust. 3 pkt 4 lit c),
- e) „*STATUT Uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 01 lipca 2011 r./*” - § 20 ust. 3 pkt 4 lit c),
- f) „*STATUT Zasadniczej Szkoły Zawodowej TEB Edukacja z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012/*” - § 21 ust. 3 pkt 4 lit d),
- g) „*STATUT Technikum TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 26 ust. 3 pkt 5 lit d),
- h) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 27 ust. 3 pkt 5 lit d),
- i) „*STATUT Gimnazjum TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 27 ust. 3 pkt 5 lit d),
- j) „*UMOWA O NAUKĘ W TECHNIKUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- k) „*UMOWA O NAUKĘ W LICEUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- l) „*UMOWA O NAUKĘ W GIMNAZJUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- m) „*Umowa o świadczenie usług oświatowych w przedszkolu*” - § 4 ust. 1 pkt 1,
- n) „*STATUT Niepublicznego Przedszkola TEB Edukacja „Kraina Przygód” z siedzibą w*” - § 41 ust. 2 pkt 6 lit. a,
- o) „*REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE*”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - § 2 ust. 8 lit a,
- p) „*STATUT Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego TEB Edukacja z siedzibą w*” - w § 27 pkt 1.

B. „*Ewentualne spory mogące wyniknąć w trakcie realizacji niniejszej Umowy strony poddają rozstrzygnięciu sądom właściwym dla siedziby Beneficjenta.*” (Wyjaśnienia w tym miejscu wymaga, iż pojęcie *Beneficjenta* odnosi się do Spółki, jako podmiotu, któremu przyznane zostało przez instytucję zarządzającą Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów w ramach Działania 9.3. „Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego”).

Postanowienie to zawarte było w następujących wzorcach umów stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami:

- a) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Wykształcenie średnie – lepsze perspektywy” – § 5 ust. 4,
- b) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Formalne kształcenie – lepsze perspektywy” – § 5 ust. 4,
- c) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Opiekun medyczny na dolnośląskim rynku pracy” – § 5 ust. 4,
- d) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie - § 11 zd. 2,
- e) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w szkoleniu - § 11 zd. 2,
- f) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie szkolenia kierowców kategorii B - § 13 zd. 2,
- g) „*UMOWA O PRZEPROWADZENIE KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO*” - § 6 ust. 4,
- h) „*REGULAMIN ŚWIADCZENIA USŁUG DROGĄ ELEKTRONICZNĄ TEB Edukacja sp. z o.o.*”, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 12A/DG/2012 Dyrektora Generalnego TEB Edukacja sp. z o.o. z dnia 01 czerwca 2012 r. - § 10 ust. 2.

C. (...). Do opłat za naukę zalicza się: a. bezzwrotną opłatę wpisową, (...).

Postanowienie to zawarte było w następujących wzorcach umów stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami:

- a) „*REGULAMIN WNOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM „OLIMP” WE WROCŁAWIU*”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 11/DG/2012 - pkt 4 lit. a,
- b) „*REGULAMIN WNOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM GIMNAZJUM JĘZYKOWYM „PARNAS” WE WROCŁAWIU*”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 09/DG/2012 – pkt 4 lit. a,
- c) „*REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOŁA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE*”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - § 4 ust. 5,
- d) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie - § 2 ust. 4,
- e) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w szkoleniu - § 2 ust. 4.

Podstawą wszczęcia przedmiotowego postępowania był materiał dowodowy zgromadzony w trakcie postępowania wyjaśniającego (sygn. akt DDK-405-18/13/JTB/MR). Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2014 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu, informacje zawarte w następujących dokumentach

zgrupowanych w trakcie powyższego, wszczętego 19 marca 2013 r. postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania Spółki uzasadniają wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 uokik oraz czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach:

- 1) skarga konsumenta doręczona do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, numer wpływu: 6474 wraz z załącznikami,
- 2) postanowienie Prezesa Urzędu z dnia 19 marca 2013 r. w przedmiocie wszczęcia postępowania wyjaśniającego,
- 3) pismo Prezesa Urzędu kierowane do Spółki z dnia 19 marca 2013 r., wraz z dowodem doręczenia,
- 4) pismo Spółki z dnia 8 kwietnia 2013 r. wraz z załącznikami,
- 5) pismo Prezesa Urzędu kierowane do pełnomocnika Spółki z dnia 14 maja 2013 r. wraz z dowodem doręczenia,
- 6) pismo Spółki z dnia 29 maja 2013 r.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w toku ww. postępowania wyjaśniającego wykazała, że w zawieranych z konsumentami umowach Strona postępowania stosuje postanowienia, których treść jest zbieżna z treścią postanowień umownych wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. (dalej: Rejestr).

Postanowienie o wszczęciu postępowania wraz z zawiadomieniem doręczono Stronie postępowania w dniu 3 lutego 2014 r.

Strona postępowania w piśmie z dnia 17 lutego 2014 r. wyraziła stanowisko odnośnie do zarzutów zawartych w postanowieniu z dnia 28 stycznia 2014 r. Spółka poinformowała również o zaniechaniu stosowania przez nią postanowień o treści wskazanej w postanowieniu Prezesa Urzędu z dnia 28 stycznia 2014 r. Zaniechanie stosowania postanowień wiązało się z modyfikacją ich brzmienia, usunięciem tych postanowień ze wzorców umowy, albo z zaniechaniem stosowania niektórych wzorców umowy. Spółka przekazała następujące szczegółowe informacje.

W odniesieniu do postanowienia o treści: „(...) skreśleniem z listy słuchaczy Szkoły w przypadku: (...) c) nie uiszczenia 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego).”, Spółka wskazała, że zgodnie z przyjętą przez nią procedurą windykacyjną, w przypadku braku odnotowania płatności za jedną ratę, Spółka dwukrotnie wzywa słuchacza/ucznia do uiszczenia czesnego. Dopiero brak zapłaty czesnego pomimo tych wezwań, stanowi podstawę dla dyrektora szkoły do wszczęcia postępowania w sprawie skreślenia słuchacza z listy, co skutkuje kolejnym zawiadomieniem słuchacza/ucznia o powstałych zaległościach finansowych. Skreślenie z listy słuchaczy/uczniów może nastąpić po rozpatrzeniu wniosku dyrektora przez radę pedagogiczną. Spółka daje dodatkowo możliwość zmiany harmonogramu spłat lub rozłożenie płatności na raty, co może nastąpić na wniosek konsumenta. Strona postępowania poinformowała również, że dotychczas nie

zdarzyło się, aby doszło do skreślenia słuchacza z listy z powodu zalegania w opłatach czesnego.

Spółka poinformowała o zmodyfikowaniu treści ww. postanowienia w taki sposób, że otrzymało ono brzmienie: „*Jeśli słuchacz nie przestrzega Statutu i obowiązujących w Szkole przepisów może zostać ukarany skreśleniem z listy słuchaczy Szkoły w przypadku nie uiszczenia w terminie 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego), pomimo uprzedniego wezwania do zapłaty i wyznaczenia ostatecznego terminu zapłaty należności nie krótszego niż dwa tygodnie*”.

Zmiany zostały wprowadzone do następujących wzorców umowy:

- a) „*STATUT Szkoły Policealnej TEB Edukacja z siedzibą w ...*” - § 22 ust. 3 pkt 4 lit. c),
- b) „*STATUT Studium Medycznego TEB Edukacja z siedzibą w ...*” - § 22 ust. 3 pkt 4 lit. d),
- c) „*STATUT Niepublicznej Policealnej Szkoły TEB Edukacja z siedzibą w ...*” - § 18 ust. 3 pkt 4 lit. d),
- d) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja dla Dorosłych z siedzibą w ...*” - § 20 ust. 3 pkt 4 lit c) został zastąpiony postanowieniem § 21 ust. 3 pkt 4 lit c),
- e) „*STATUT Technikum TEB Edukacja z siedzibą w ...*” - § 26 ust. 3 pkt 5 lit d) został zastąpiony postanowieniem § 27 ust. 3 pkt 4 lit d),
- f) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w ...*” - § 27 ust. 3 pkt 5 lit d),
- g) „*STATUT Gimnazjum TEB Edukacja z siedzibą w ...*” - § 27 ust. 3 pkt 5 lit d),
- h) „*UMOWA O NAUKĘ W TECHNIKUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- i) „*UMOWA O NAUKĘ W LICEUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- j) „*UMOWA O NAUKĘ W GIMNAZJUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- k) „*STATUT Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego TEB Edukacja z siedzibą w ...*” - w § 27 pkt 1.

Dodatkowo Spółka poinformowała o zaniechaniu stosowania następujących wzorców umowy:

- a) *STATUT Uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w ... /tekst jednolity na dzień 01 lipca 2011 r./* - § 20 ust. 3 pkt 4 lit c), w następstwie zmiany przepisów ustawy o systemie oświaty Spółka nie prowadzi już tego typu szkoły,
- b) „*STATUT Zasadniczej Szkoły Zawodowej TEB Edukacja z siedzibą w ... /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012/*” - § 21 ust. 3 pkt 4 lit d) w następstwie zmiany przepisów ustawy o systemie oświaty Spółka nie prowadzi już tego typu szkoły,

- c) „Umowa o świadczenie usług oświatowych w przedszkolu” - § 4 ust. 1 pkt 1 – Spółka z dniem 31 sierpnia 2013 r. zakończyła prowadzenie przedszkoli i wycofała ich prowadzenie z oferty edukacyjnej,
- d) „STATUT Niepublicznego Przedszkola TEB Edukacja „Kraina Przygód” z siedzibą w” - § 41 ust. 2 pkt 6 lit. a – Spółka z dniem 31 sierpnia 2013 r. zakończyła prowadzenie przedszkoli i wycofała ich prowadzenie z oferty edukacyjnej,
- e) „REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - § 2 ust. 8 lit a – Spółka z dniem 31 sierpnia 2013 r. zakończyła prowadzenie przedszkoli i wycofała ich prowadzenie z oferty edukacyjnej.

W odniesieniu do postanowienia o treści: „Ewentualne spory mogące wyniknąć w trakcie realizacji niniejszej Umowy strony poddają rozstrzygnięciu sądom właściwym dla siedziby Beneficjenta”, Spółka poinformowała, że dokonano jego usunięcia z następujących wzorców umowy:

- a) „UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Wykształcenie średnie – lepsze perspektywy” ,
- b) „UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Formalne kształcenie – lepsze perspektywy”,
- c) „UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Opiekun medyczny na dolnośląskim rynku pracy”,
- d) „UMOWA O PRZEPROWADZENIE KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO”,
- e) „REGULAMIN ŚWIADCZENIA USŁUG DROGĄ ELEKTRONICZNĄ TEB Edukacja sp. z o.o.”, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 12A/DG/2012 Dyrektora Generalnego TEB Edukacja sp. z o.o. z dnia 01 czerwca 2012 t. - § 10 ust. 2 – przedmiotowy wzorzec umowy został uchylony zarządzeniem Nr 02/DG/2014 z dnia 11 lutego 2014 r., a postanowienie o powyższej treści nie zostało zamieszczone w nowym regulaminie.

Jednocześnie Spółka poinformowała o zaniechaniu stosowania w obrocie następujących wzorców umowy:

- a) „UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Wykształcenie średnie – lepsze perspektywy” - Spółka wycofała z obrotu wzorzec umowy w związku z zakończeniem projektu,
- b) „UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Formalne

kształcenie – lepsze perspektywy” – Spółka wycofała z obrotu wzorzec umowy w związku z zakończeniem projektu,

- c) „*UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Opiekun medyczny na dolnośląskim rynku pracy” – Spółka wycofała z obrotu wzorzec umowy w związku z zakończeniem projektu.

W odniesieniu do postanowienia o treści: „(...) *Do opłat za naukę zalicza się: a. bezzwrotną opłatę wpisową, (...)*”, Spółka wskazała, że usunęła przedmiotowe postanowienie z następujących wzorców umowy:

- a) „*UMOWA*”, której przedmiotem jest udział w kursie,
b) „*UMOWA*” której przedmiotem jest udział w szkoleniu.

Jednocześnie Spółka poinformowała o zaniechaniu stosowania wymienionych poniżej wzorców umowy:

- a) „*REGULAMIN WNOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM „OLIMP” WE WROCŁAWIU*”, który stanowił Załącznik do Zarządzenia nr 11/DG/2012 został uchylony z dniem 15 kwietnia 2013 r. mocą Zarządzenia Nr 16/DG/2013,
b) „*REGULAMIN WNOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM GIMNAZJUM JĘZYKOWYM „PARNAS” WE WROCŁAWIU*”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 09/DG/2012 został uchylony z dniem 15 kwietnia 2013 r. mocą Zarządzenia Nr 14/DG/2013,
c) „*REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE*”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - Spółka z dniem 31 sierpnia 2013 r. zakończyła prowadzenie przedszkoli i wycofała ich prowadzenie z oferty edukacyjnej.

Następnie Spółka w dniu 9 czerwca 2014 r. złożyła w Urzędzie pismo z dnia 6 czerwca 2014 r., w którym udzieliła informacji na temat dat dziennych, w jakich zostały dokonane modyfikacje w zakresie wskazanych poniżej zapisów oraz dokładnych dat dziennych zaniechania stosowania wzorców umownych w odniesieniu do poszczególnych dokumentów.

W związku z powyższym Strona postępowania udzieliła następujących szczegółowych informacji.

Spółka wyjaśniła, iż modyfikacje w zakresie zapisów:

- „(...) skreśleniem z listy słuchaczy Szkoły w przypadku: (...) c) nie uiszczenia 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego).”
— „Ewentualne spory mogące wyniknąć w trakcie realizacji niniejszej Umowy strony poddają rozstrzygnięciu sądom właściwym dla siedziby Beneficjenta.”
— (...) *Do opłat za naukę zalicza się: a. bezzwrotną opłatę wpisową, (...)*”

zostały dokonane w poniższych wzorach statutów oraz umów według następujących dat:

- a) „STATUT Szkoły Policealnej TEB Edukacja z siedzibą w” data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.
- b) „STATUT Studium Medycznego TEB Edukacja z siedzibą w” data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.
- c) „STATUT Niepublicznej Policealnej Szkoły TEB Edukacja z siedzibą w” data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.
- d) „STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja dla Dorosłych z siedzibą w” – data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.
- e) „STATUT Technikum TEB Edukacja z siedzibą w” data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.
- f) „STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w” data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.
- g) „STATUT Gimnazjum TEB Edukacja z siedzibą w” data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.
- h) „UMOWA O NAUKĘ W TECHNIKUM” data modyfikacji wzorca statutu 14 lutego 2014 r.
- i) „UMOWA O NAUKĘ W LICEUM” data modyfikacji wzorca statutu 14 lutego 2014 r.
- j) „UMOWA O NAUKĘ W GIMNAZJUM” data modyfikacji wzorca statutu 14 lutego 2014 r.
- k) Statut Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego TEB Edukacja z siedzibą w” data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.
- l) „Umowa” (dotyczy przeprowadzania kursów) – nowy wzór umowy obowiązujący od dnia 7 października 2013 r.
- m) „Umowa o przeprowadzenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego” data modyfikacji wzorca statutu 11 lutego 2014 r.

Jednocześnie Spółka poinformowała, iż ze względu na organizację procesów kształcenia, obejmującą wprowadzane przepisami prawa oświatowego zasady organizacji roku szkolnego, modyfikacje zapisów statutów poszczególnych szkół i placówek na bazie zaktualizowanych wzorców statutów z dnia 11 lutego 2014 r. zostaną wprowadzone do obiegu funkcjonujących szkół najpóźniej z dniem 1 września 2014 r.

Natomiast w odniesieniu do zaniechania stosowania wzorców umownych, Strona postępowania wskazała następujące datyienne w odniesieniu do poniższych dokumentów:

- a) „Statut Uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w” – data zaniechania stosowania wzorca statutu 31 lipca 2013 r.
- b) „Statut Zasadniczej Szkoły Zawodowej TEB Edukacja z siedzibą w ...” – data zaniechania stosowania wzorca statutu – 31 stycznia 2014 r.

- c) Umowa uczestnictwa w projekcie, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Wykształcenie średnie – lepsze perspektywy” – data zaniechania stosowania wzorca umowy – 31 lipca 2013 r.
- d) Umowa uczestnictwa w projekcie, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach projektu „Formalne kształcenie – lepsze perspektywy” – data zaniechania stosowania wzorca umowy – 31 lipca 2013 r.
- e) Umowa uczestnictwa w projekcie, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach projektu „Opiekun medyczny na dolnośląskim rynku pracy” – data zaniechania stosowania wzorca umowy – 31 stycznia 2014 r.

Odnosząc się zaś do wezwania Prezesa Urzędu do wskazania czy poniższe wzorce:

- a) „Umowa o przeprowadzenie procesu kształcenia” – dot. kształcenia w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych zarówno na kierunku płatnym jak i bezpłatnym,
- b) „Umowa o świadczenie usługi e-pakiet”,
- c) „Umowa” – dotyczy przeprowadzenia szkolenia,
- d) „Umowa” – dotyczy przeprowadzenia kursu szkolenia kierowców,
- e) „Regulamin korzystania z tabletu”,
- f) „Statut uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w ...”,
- g) „Statut Niepublicznej Policealnej Szkoły TEB Edukacja z siedzibą w...”,

były przez Stronę postępowania modyfikowane od dnia ich wysłania do Prezesa Urzędu wraz z pismem z dnia 8 kwietnia 2013 r. i w takim wypadku do wskazania dokładnych dat dziennych wprowadzenia w życie tych modyfikacji, zaś w przypadku zaniechania ich stosowania do wskazania dokładnej daty dziennej, w której to nastąpiło, Spółka udzieliła informacji jak poniżej.

- a) Wzorce „Umowa o przeprowadzenie procesu kształcenia” – dot. kształcenia w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych zarówno na kierunku płatnym jak i bezpłatnym zostały zmodyfikowane w dniu 2 marca 2014 r.
- b) Spółka zaniechała stosowania wzorca „Umowa o świadczenie usługi e-pakiet” z dniem 27 września 2013 r.
- c) Spółka zaniechała stosowania wzorca „Umowa” (dotyczy przeprowadzenia szkolenia) z dniem 6 października 2013 r.
- d) Spółka zaniechała stosowania wzorca „Umowa” (dotyczy przeprowadzenia kursu szkolenia kierowców) z dniem 19 lipca 2013 r.,
- e) Spółka zaniechała stosowania wzorca „Regulamin korzystania z tabletu” – z dniem 27 września 2013 r.
- f) Spółka zaniechała stosowania wzorca „Statut uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w ...” z dniem 31 lipca 2013 r.
- g) Wzorzec „Statut Niepublicznej Policealnej Szkoły TEB Edukacja z siedzibą w...” był modyfikowany z dniem 11 lutego 2014 r., zaś wykaz dokonanych zmian był przedstawiony przez Spółkę w załączniku nr 1 do pisma z dnia 1 lutego 2014 r.

Powyższy wzorzec statutu został zmodyfikowany m. in. w § 18 ust 3 pkt 4 ppkt d i przeredagowany według wzoru: „*nie uiszczenie w terminie dwóch kolejnych rat czesnego, pomimo uprzedniego wezwania do zapłaty i wyznaczenia ostatecznego terminu zapłaty należności nie krótszego niż dwa tygodnie.*”

Dodatkowo, odpowiadając na pytanie dotyczące wprowadzonych modyfikacji we wzorcach statutów szkół, Spółka w piśmie z dnia 29 lipca 2014 r., wyjaśniła, iż z uwzględnieniem wymogów przepisów prawa oświatowego, dotyczących organizacji roku szkolnego, przedmiotowe statuty szkół z uzupełnionymi postanowieniami wejdą w życie z dniem 1 września 2014 r., tj. z początkiem roku szkolnego 2014/2015. Strona postępowania poinformowała ponadto, iż konsumentom podpisującym umowy o przeprowadzenie procesu kształcenia dostarczane są statuty szkół obowiązujące w dniu podpisania danej umowy czyli do dnia 31 sierpnia 2014 r. w wersji sprzed dokonanej modyfikacji z jednoczesnym poinformowaniem konsumenta o prawach słuchacza w zakresie stosowanej w TEB Edukacja procedury windykacyjnej w przypadku powstania zaległości w opłatach czesnego, w tym możliwości zmiany terminu płatności. Spółka wyjaśniła również, iż o wprowadzonych zmianach w statutach szkół słuchacze są informowani w terminie do 14 dni od dnia wprowadzenia zmian oraz podkreśliła, że obowiązkiem dyrektora szkoły jest przeprowadzenie w każdym semestrze nauki spotkania ze słuchaczami, podczas którego w szczególności omawiane i wyjaśniane są zmiany wprowadzone w statucie szkoły.

Spółka wskazała ponadto, iż przedmiotowe zmiany obejmują jedynie powtórzenie postanowień uregulowanych w Spółce w dokumencie „Instrukcja obiegu dokumentów finansowych TEB Edukacja”, gdzie szczegółowo uregulowano zasady windykacji należności w tym obowiązek Spółki w zakresie wyznaczania dodatkowych terminów na spełnienie przez słuchaczy świadczeń pieniężnych. Celem przedmiotowej modyfikacji przez Spółkę zapisu wzorców statutów i umów poprzez ich doprecyzowanie zgodnie z regulacjami ujętymi wcześniej w procedurze windykacyjnej, było zachowanie spójności jej wewnętrznych regulacji, co w ocenie Spółki było wystarczające do obalenia powziętego przez Prezesa Urzędu w piśmie z dnia 28 stycznia 2014 r. domniemania, iż jej działania mogą być przejawem praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz stanowiło realizację przedstawionych zaleceń. Spółka wyjaśniła, iż przedmiotowe postanowienie zawarte w statutach o treści „*(...) skreślenie z listy słuchaczy Szkoły w przypadku: (...) c) nieuiszczenia 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego)*” mógł być przez nią stosowany jedynie równoległe z uwzględnieniem obowiązującej „Instrukcji obiegu dokumentów finansowych TEB Edukacja”, o której mowa powyżej.

Odnosząc się zaś do wezwania do udzielenia informacji na temat zamiaru poinformowania konsumentów w formie pisemnej o zmianach wprowadzonych w statutach szkół, Spółka wskazała, iż powyższe będzie miało miejsce najpóźniej w terminie 14 dni od dnia wprowadzenia zmian w postanowieniach statutów oraz że obowiązkiem dyrektora szkoły jest wyjaśnienie słuchaczom i omówienie postanowień statutu szkoły ze szczególnym uwzględnieniem wprowadzonych zmian.

Natomiast w zakresie udzielenia informacji odnośnie zaniechania stosowania doręczonych Prezesowi Urzędu zmodyfikowanych wzorców umów, Strona postępowania przedstawiła następujące daty dzienne wprowadzenia zmian:

- a) „Umowa o naukę w technikum” – modyfikacja wzorca przedmiotowej umowy i zaprzestanie zawierania z konsumentami umów według wycofanego wzorca z dniem 14 lutego 2014 r.;
- b) „Umowa o naukę w liceum” - modyfikacja wzorca przedmiotowej umowy i zaprzestanie zawierania z konsumentami umów według wycofanego wzorca z dniem 14 lutego 2014 r.;
- c) „Umowa o naukę w gimnazjum” – modyfikacja wzorca przedmiotowej umowy i zaprzestanie zawierania z konsumentami umów według wycofanego wzorca z dniem 7 października 2013 r.;

W zakresie powyższych umów o naukę w technikum, w liceum i gimnazjum, Strona postępowania wyjaśniła ponadto, iż uwzględniając fakt, że są one zawierane na każdy rok szkolny, obecnie w obrocie występują jedynie zmodyfikowane wzorce umów. Powyższe umowy są podpisywane ze wszystkimi konsumentami w okresie od 1 czerwca 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r., według zmodyfikowanych wzorców umów.

- a) „Umowa” – dotyczy prowadzenia kursów – modyfikacja wzorca przedmiotowej umowy i zaprzestanie zawierania z konsumentami umów według wycofanego wzorca z dniem 14 lutego 2014 r.; zakończenie wprowadzania do obrotu wyłącznie zmodyfikowanych „umów” nastąpiło do końca listopada 2013 r.
- b) „Umowa o prowadzenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego” – modyfikacja wzorca przedmiotowej umowy i zaprzestanie zawierania z konsumentami umów według wycofanego wzorca z dniem 11 lutego 2014 r.; aneksowanie umów będących w obrocie przed datą zmiany wzorca umowy dokonywane jest w okresie od 11 lutego 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r.

Pismem z dnia 15 września 2014 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawiadomił, iż na podstawie art. 104 uokik, w związku z art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), przedmiotowe postępowanie, z uwagi na ilość zgromadzonego materiału dowodowego, ewentualną konieczność uzyskania dodatkowych informacji od strony postępowania oraz wymóg przeprowadzenia stosownych konsultacji wewnętrznych w w/w sprawie, zostaje przedłużone do dnia 31 grudnia 2014 r.

Następnie, pismem z dnia 13 października 2014 r., na podstawie art. 10 § 1 kpa, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (zwrotne potwierdzenie odbioru, które wpłynęło do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wskazuje na otrzymanie przez Spółkę powyższego pisma w dniu 20 października 2014 r.). W przedmiotowym piśmie Prezes Urzędu wyznaczył Spółce 5 dniowy termin na zapoznanie się z aktami sprawy i wypowiedzenie się w terminie dalszych 5 dni na temat zebranego materiału dowodowego. Spółka nie skorzystała z uprawnienia do wypowiedzenia się co do materiału dowodowego.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

TEB Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000311666. Spółka posiada 47 oddziałów na

terenie Polski i świadczy usługi na terytorium całego kraju. Przedmiotem działalności Spółki jest świadczenie usług edukacyjnych.

W obrocie konsumenckim Strona postępowania zawierała umowy o świadczenie usług edukacyjnych z wykorzystaniem poniżej wymienionych wzorców umów w rozumieniu art. 384 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm. – dalej „k.c.”) zawierających wskazane poniżej postanowienia umowne, których treść jest zbieżna z treścią postanowień umownych wpisanych do Rejestru:

A. **„Jeśli słuchacz nie przestrzega Statutu i obowiązujących w szkole przepisów może zostać ukarany Jeśli słuchacz nie przestrzega Statutu i obowiązujących w szkole przepisów może zostać ukarany (...) skreśleniem z listy słuchaczy Szkoły w przypadku: (...) c) nie uiszczenia 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego).”**

Postanowienie to zawarte było w następujących wzorcach umów stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami:

- a) „*STATUT Szkoły Policealnej TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 22 ust. 3 pkt 4 lit. c),
- b) „*STATUT Studium Medycznego TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 22 ust. 3 pkt 4 lit. d),
- c) „*STATUT Niepublicznej Policealnej Szkoły TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 18 ust. 3 pkt 4 lit. d),
- d) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja dla Dorosłych z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012 r./*” - § 20 ust. 3 pkt 4 lit c),
- e) „*STATUT Uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 01 lipca 2011 r./*” - § 20 ust. 3 pkt 4 lit c),
- f) „*STATUT Zasadniczej Szkoły Zawodowej TEB Edukacja z siedzibą w /tekst jednolity na dzień 19 kwietnia 2012/*” - § 21 ust. 3 pkt 4 lit d),
- g) „*STATUT Technikum TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 26 ust. 3 pkt 5 lit d),
- h) „*STATUT Liceum Ogólnokształcącego TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 27 ust. 3 pkt 5 lit d),
- i) „*STATUT Gimnazjum TEB Edukacja z siedzibą w*” - § 27 ust. 3 pkt 5 lit d),
- j) „*UMOWA O NAUKĘ W TECHNIKUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- k) „*UMOWA O NAUKĘ W LICEUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- l) „*UMOWA O NAUKĘ W GIMNAZJUM*” - § 6 ust. 2 tiret pierwsze,
- m) „*Umowa o świadczenie usług oświatowych w przedszkolu*” - § 4 ust. 1 pkt 1,
- n) „*STATUT Niepublicznego Przedszkola TEB Edukacja „Kraina Przygód” z siedzibą w*” - § 41 ust. 2 pkt 6 lit. a,

- o) „REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - § 2 ust. 8 lit a,
- p) „STATUT Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego TEB Edukacja z siedzibą w ” - w § 27 pkt 1.

B. „Ewentualne spory mogące wyniknąć w trakcie realizacji niniejszej Umowy strony poddają rozstrzygnięciu sądom właściwym dla siedziby Beneficjenta.”

Postanowienie to zawarte było w następujących wzorcach umów stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami:

- a) „UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Wykształcenie średnie – lepsze perspektywy” – § 5 ust. 4,
- b) „UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Formalne kształcenie – lepsze perspektywy” – § 5 ust. 4,
- c) „UMOWA UCZESTNICTWA W PROJEKCIE”, której przedmiotem jest udział Uczestnika Projektu w cyklu szkoleniowym w ramach Projektu „Opiekun medyczny na dolnośląskim rynku pracy” – § 5 ust. 4,
- d) „UMOWA”, której przedmiotem jest udział w kursie - § 11 zd. 2,
- e) „UMOWA”, której przedmiotem jest udział w szkoleniu - § 11 zd. 2,
- f) „UMOWA”, której przedmiotem jest udział w kursie szkolenia kierowców kategorii B - § 13 zd. 2,
- g) „UMOWA O PRZEPROWADZENIE KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO” - § 6 ust. 4,
- h) „REGULAMIN ŚWIADCZENIA USŁUG DROGĄ ELEKTRONICZNĄ TEB Edukacja sp. z o.o.”, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 12A/DG/2012 Dyrektora Generalnego TEB Edukacja sp. z o.o. z dnia 01 czerwca 2012 r. - § 10 ust. 2.

C. (...). Do opłat za naukę zalicza się: a. bezzwrotną opłatę wpisową, (...).”

Postanowienie to zawarte było w następujących wzorcach umów stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami:

- a) „REGULAMIN WNIOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM „OLIMP” WE WROCŁAWIU”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 11/DG/2012 - pkt 4 lit. a,
- b) „REGULAMIN WNIOSZENIA OPŁAT ZA POBIERANIE NAUKI W PRYWATNYM GIMNAZJUM JĘZYKOWYM „PARNAS” WE WROCŁAWIU”, który stanowi Załącznik do Zarządzenia nr 09/DG/2012 – pkt 4 lit. a,

- c) „REGULAMIN NIEPUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA TEB EDUKACJA „KRAINA PRZYGÓD” W SZCZECINIE”, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia nr 23/DG/2011 - § 4 ust. 5,
- d) „UMOWA”, której przedmiotem jest udział w kursie - § 2 ust. 4,
- e) „UMOWA”, której przedmiotem jest udział w szkoleniu - § 2 ust. 4.

W Rejestrze znajdują się postanowienia uznane przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: SOKiK) za niedozwolone postanowienia umowne, o treści:

- *"Dziekan może skreślić studenta z listy w przypadku (...) nie wniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów"* (wyrok SOKiK – z dnia 14 kwietnia 2012 r., sygn. akt: XVII AmC 3757/10), wpisane do Rejestru pod numerem 3495,

- *"Uczelnia może rozwiązać umowę w trybie natychmiastowym, w każdym czasie, bez zachowania okresu wypowiedzenia, w następujących przypadkach: a) Student zalega z płatnościami z tytułu jakichkolwiek opłat lub odsetek ustawowych za zwłokę z tytułu nieterminowego ich wnoszenia (...)"* (wyrok SOKiK z dnia 15 marca 2012 r., sygn. akt: XVI AmC 3744/10, utrzymany wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt: VI ACa 651/12), wpisane do Rejestru pod numerem 4587,

- *„Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy, Strony poddają rozstrzygnięciu sądów powszechnych właściwych dla siedziby Uczelni”*, (wyrok SOKiK z dnia 27 kwietnia 2012 r., sygn. akt: XVI AmC 3760/10), wpisane do Rejestru pod numerem 3452,

- *„Właściwym dla rozstrzygania sporów wynikających z regulaminu świadczenia usług jest sąd powszechny właściwy dla siedziby operatora”* (wyrok SOKiK z dnia 29 września 2005 r., sygn. akt: XVII AmC 57/03), wpisane do Rejestru pod numerem 565,

- *„50 zł – wpisowe płatne w sekretariacie przy zapisie do grupy językowej, jest to kwota bezzwrotna”* (wyrok SOKiK z dnia 22 czerwca 2006 r., sygn. akt: XVII AmC 50/05), wpisane do Rejestru pod numerem 838,

- *„Wpłacona w momencie zapisu kwota 150 zł jest przeznaczona na pokrycie kosztów administracyjnych i dystrybucyjnych i nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji”* (wyrok SOKiK z dnia 9 czerwca 2003 r., sygn. akt: XVII AmC 44/02), wpisane do Rejestru pod numerem 426.

Oceniając przedstawiony stan faktyczny Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Stosownie do art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Działania oparte na przepisach ustawy są zatem podejmowane w interesie publicznym, w celu ochrony interesów zbiorowości, a nie w interesie poszczególnych, indywidualnych uczestników obrotu. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek do uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy oceniane działania godzą w interesy ogólnospołeczne i

dotykają szerszego kręgu uczestników rynku i poprzez to powodują zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu.

W ocenie Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny. Wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy byli lub mogli stać się klientami Strony postępowania. Z uwagi na powyższe, w niniejszej sprawie istnieje możliwość poddania zachowania Spółki dalszej ocenie pod kątem stosowania przez nią praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 2 uokik, do uznania, że doszło do stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest spełnienie następujących przesłanek:

- kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
- bezprawność działania przedsiębiorcy,
- godzenie w zbiorowy interes konsumentów.

Działanie Strony postępowania jako działania przedsiębiorcy.

Art. 4 pkt 1 uokik pojęcie przedsiębiorcy definiuje m. in. jako przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t. jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 672 z późn. zm.), dalej zwanej „usdg”, definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatację zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Strona postępowania jest podmiotem wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000311666. Prowadzona przez nią działalność gospodarcza wykonywana jest w sposób zorganizowany i ciągły, z uwagi na co należy stwierdzić, iż Strona postępowania jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 uokik.

Bezprawność działania Spółki.

Bezprawność to sprzeczność zachowania z obowiązującym porządkiem prawnym. Bezprawność jest kategorią o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przepis art. 24 uokik zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych

oznacza zatem, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych.

Mówiąc o wzorcach umowy w rozumieniu art. 384 k.c. należy mieć na uwadze wszelkie jednostronnie przygotowane przed zawarciem umowy, gotowe klauzule umowne, które w praktyce mogą przyjąć postać ogólnych warunków umów, wzorów umów, regulaminów. Wzorzec umowy stosowany w obrocie z konsumentami może zostać poddany tzw. kontroli abstrakcyjnej na podstawie przepisów zawartych w art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c., dokonywanej niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment).

Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej - „SOKiK”) i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do Rejestru, prowadzonego przez Prezesa Urzędu, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w Rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis klauzuli do wskazanego powyżej Rejestru oznacza, że jej stosowanie w jakimkolwiek wzorcu umownym jest zakazane. W tym miejscu należy podkreślić, iż dla uznania, iż klauzula wpisana do rejestru i klauzula z nią porównywana są tożsame w treści nie jest konieczna dokładna literalna identyczność tych postanowień. Rozbieżność użytych wyrażen, zmiana szyku zdania czy zastosowanie synonimów nie eliminuje bowiem abuzywnego charakteru ocenianego postanowienia.

Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...).” W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a uokik (W obowiązującej obecnie ustawie z dnia 16.02.2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów, praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów uregulowana została w art. 24.) obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a uokik znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...).”

Nie jest więc konieczna dokładna, literalna zbieżność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Niedozwolone są również takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Z treści art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik wynika, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru, o czym stanowi art. 479⁴⁵ k.p.c. Tym samym, dla stwierdzenia stosowania praktyki, polegającej na bezprawnym naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru konieczne jest wykazanie spełnienia przesłanki bezprawności przejawiającej się w stosowaniu przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści tożsamej z wpisem do Rejestru dokonany przez Prezesa Urzędu na mocy stosownego orzeczenia SOKiK.

Analiza Umów doręczonych Prezesowi Urzędu przez Stronę postępowania wykazała, co następuje.

Postanowienie o treści: *„Jeśli słuchacz nie przestrzega Statutu i obowiązujących w szkole przepisów może zostać ukarany (...) skreśleniem z listy słuchaczy Szkoły w przypadku: (...) c) nie uiszczenia 2 kolejnych rat czesnego (w przypadku kształcenia odpłatnego).”*, zawarte w stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami wzorcach umów wymienionych w części ustalającej uzasadnienia, jest w ocenie Prezesa Urzędu tożsama z treścią klauzul abuzywnych wpisanych do Rejestru pod poz.:

- 3495 *"Dziekan może skreślić studenta z listy w przypadku (...) nie wniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów"* (wyrok SOKiK – z dnia 14 kwietnia 2012 r., sygn. akt: XVII AmC 3757/10) oraz

- 4587 *"Uczelnia może rozwiązać umowę w trybie natychmiastowym, w każdym czasie, bez zachowania okresu wypowiedzenia, w następujących przypadkach: a) Student zalega z płatnościami z tytułu jakichkolwiek opłat lub odsetek ustawowych za zwłokę z tytułu nieterminowego ich wnoszenia (...)"* (wyrok SOKiK z dnia 15 marca 2012 r., sygn. akt: XVI AmC 3744/10, utrzymany wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt: VI ACa 651/12).

Umowa o świadczenie usług edukacyjnych jest umową wzajemną, do której stosuje się przepisy kodeksu cywilnego dotyczące zobowiązań, w tym regulujące skutki niewykonania zobowiązań. W tym przypadku zasadne wydaje się zastosowanie *per analogiam* obowiązującego w zakresie umów wzajemnych art. 491 § 1 kc, zgodnie z którym jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu ciężącego na niej zobowiązania, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni termin do wykonania, z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy.

W świetle powyższego wskazać należy, iż przedmiotowe postanowienia pozwalały Spółce na rozwiązanie ze skutkiem natychmiastowym i skreślenie konsumenta z listy słuchaczy/uczniów szkoły, bez uprzedniego wyznaczenia konsumentowi dodatkowego terminu na spełnienie świadczenia. Jednocześnie Spółka w swoich pismach podnosiła, iż procedura wzywania słuchaczy do zapłaty przed wypowiedzeniem zawarta została w „Instrukcji obiegu dokumentów finansowych TEB Edukacja”. Niemniej jednak,

przedmiotowy dokument ma jedynie charakter wewnętrzny. Konsument, zawierając umowę, oczekuje natomiast od profesjonalisty, aby postępował zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz dobrymi obyczajami i zwyczajami handlowymi, które stanowią dla niego gwarancję pewności i stabilności warunków kontraktu oraz działań profesjonalisty.

Kwestionowane postanowienie wzorców umowy stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami jest tożsame z wskazanymi powyżej postanowieniami wzorców umowy wpisanymi do Rejestru zarówno ze względu na tożsamość stosunków prawnych, których dotyczy klauzula kwestionowana i klauzule wpisane do Rejestru, a także ze względu na tożsamość treści (skutku i celu). Wszystkie wskazane powyżej postanowienia wzorców umowy dotyczą bowiem sytuacji, w której Spółka może rozwiązać umowę bez wyznaczenia konsumentowi dodatkowego terminu na spełnienie świadczenia. Co prawda Spółka zastrzegła, że do rozwiązania umowy z konsumentem mogło dojść w wypadku nieuiszczenia dwóch rat czesnego, ale nadal było to rozwiązanie umowy ze skutkiem natychmiastowym, a zatem bez wyznaczenia konsumentowi odpowiedniego terminu na spełnienie świadczenia pieniężnego.

Z uwagi na to, należy uznać, iż przedmiotowe postanowienie stosowane przez Spółkę mieści się w „hipotezach” ww. klauzul, które zostały wpisane do Rejestru pod poz. 3495 i 4587.

Postanowienie o treści: *„Ewentualne spory mogące wyniknąć w trakcie realizacji niniejszej Umowy strony poddają rozstrzygnięciu sądom właściwym dla siedziby Beneficjenta.”* zawarte w stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami wzorcach umów wymienionych w części ustalającej uzasadnienia, jest w ocenie Prezesa Urzędu tożsame z treścią klauzul abuzywnych wpisanych do Rejestru pod poz.:

- 3452 – *„Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy, Strony poddają rozstrzygnięciu sądów powszechnych właściwych dla siedziby Uczelni”*, (wyrok SOKiK z dnia 27 kwietnia 2012 r., sygn. akt: XVI AmC 3760/10)

- 565 – *„Właściwym dla rozstrzygania sporów wynikających z regulaminu świadczenia usług jest sąd powszechny właściwy dla siedziby operatora”* (wyrok SOKiK z dnia 29 września 2005 r., sygn. akt: XVII AmC 57/03).

Rozważając problem właściwości sądu w przypadku ewentualnego sporu pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem, stwierdzić należy, iż autonomia stron w tym zakresie ograniczona jest przepisami o ochronie konsumentów, posiadającymi charakter *iuris cogentis*. Konsekwencją tego jest bezwzględne stosowanie przepisów k.p.c. określających właściwość sądów, co powoduje, że sądem właściwym do rozpoznania sporów jest sąd ogólnej właściwości pozwanego (art. 27 k.p.c.) lub sąd miejsca wykonania umowy (art. 34 k.p.c.). Inne określenie właściwości jest postanowieniem niedozwolonym w rozumieniu art. 385³ pkt 23 k.c. Takie stanowisko potwierdził SOKiK uznając za abuzywne postanowienie wpisane do Rejestru pod numerem 565. SOKiK wskazał, że ustanowienie właściwości miejscowej sądu, która nie zawsze jest zgodna z właściwością wynikającą z art. 27-37 kpc, *„jest niedopuszczalne w stosunkach z konsumentami, ze względu na treść art. 385³ pkt 23 kc zabraniającego w takich wypadkach narzucania rozpoznania sprawy przed sąd, który wedle ustawy nie jest miejscem właściwym.”*

Spółka posiada siedzibę w Poznaniu, ale jak wyjaśniła w toku postępowania wyjaśniającego, prowadzi szkoły na terenie całego kraju. Zgodnie z art. 27 kpc, ustanawiającym ogólną właściwość miejscową sądów, właściwy jest sąd miejsca zamieszkania (siedziby) pozwanego. W sporach pomiędzy Spółką a konsumentami, właściwość miejscowa sądu może zostać również ustalona na podstawie art. 33 kpc lub 34 kpc. Wówczas – gdyby z pozwem wystąpił konsument – sądem właściwym mógłby być sąd miejsca położenia szkoły, do której uczęszczał konsument, które nie zawsze może być tożsame z adresem siedziby Spółki. Ustalenie sądu miejscowo właściwego na podstawie kwestionowanego postanowienia może narazić konsumentów na konieczność uczestnictwa w postępowaniu sądowym toczącym się w sądzie znacznie oddalonym od jego miejsca zamieszkania.

W związku z tym, kwestionowane postanowienie jest niezgodne z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza interesy konsumentów oraz mieści się w „hipotezach” ww. klauzul, które zostały wpisane do Rejestru pod poz. 3452 i 565.

Postanowienie o treści: (...). *Do opłat za naukę zalicza się: a. bezzwrotną opłatę wpisową, (...)*”, zawarte w stosowanych przez Spółkę w obrocie z konsumentami wzorcach umów wymienionych w części ustalającej uzasadnienia, jest w ocenie Prezesa Urzędu tożsame z treścią klauzul abuzywnych wpisanych do Rejestru pod poz.:

- 838 – „50 zł – wpisowe płatne w sekretariacie przy zapisie do grupy językowej, jest to kwota bezzwrotna”, (wyrok SOKiK z dnia 22 czerwca 2006 r., sygn. akt: XVII AmC 50/05),

- 786 – „Wpłacona w momencie zapisu kwota 150 zł jest przeznaczona na pokrycie kosztów administracyjnych i dystrybucyjnych i nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji.” (wyrok SOKiK z dnia 13 kwietnia 2006 r., sygn. akt: XVII AmC 43/05).

Wskazane powyżej postanowienia zostały uznane przez SOKiK za niedozwolone i wpisane do Rejestru, gdyż wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonej przez niego zapłaty za świadczenie niespełnione w całości lub części, jeżeli konsument rezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania (art. 385³ pkt 12 k.c.) przez co kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385¹ § 1 k.c.).

Abuzywny charakter tego rodzaju klauzul wynika z faktu, iż umieszczenie ich w umowie powoduje, że konsumentowi nie przysługuje zwrot wniesionej przez niego opłaty rekrutacyjnej/opłaty tytułem wpisowego w sytuacji, gdy rezygnuje on z zawarcia lub wykonania umowy. Należy podkreślić, iż rezygnacja może nastąpić z ważnych przyczyn (np. losowych), bądź przyczyn leżących po stronie kontrahenta konsumenta. Rozwiązanie takie powoduje naruszenie równowagi kontraktowej stron umowy.

Porównywane postanowienia są tożsame zarówno ze względu na tożsamość stosunków prawnych, jak i ze względu na tożsamość treści (skutku i celu) postanowień stosowanych przez Spółkę i postanowień wpisanych do Rejestru. W związku z tym, kwestionowane postanowienie jest niezgodne z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza interesy konsumentów oraz mieści się w „hipotezach” ww. klauzul, które zostały wpisane do Rejestru pod poz. 838 i 786.

Reasumując, w rozpatrywanej sprawie bezprawność działania Strony postępowania w świetle art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik polega na wprowadzeniu do obrotu i stosowaniu

postanowień umownych bezwzględnie przez prawo zakazanych, które znajdują się w Rejestrze niedozwolonych postanowień umownych o którym stanowi art. 479⁴⁵ k.p.c.

W związku z powyższym należy uznać, że została spełniona przesłanka stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, tj. bezprawność działań przedsiębiorcy.

Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Przepisy uokik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia z takim interesem, gdy działania przedsiębiorcy dotyczą zbiorowości i mogą dotknąć każdego potencjalnego klienta tego przedsiębiorcy, czyli gdy są powszechne.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej grupy konsumentów, którzy mogli skorzystać ze świadczonych przez Stronę postępowania usług poprzez podpisanie umowy przy zastosowaniu wykorzystywanych przez nią wzorców, w których zamieszczone zostały postanowienia o treści tożsamej z klauzulami wpisanymi do Rejestru.

Należy podkreślić, że w rozpatrywanym stanie faktycznym bezprawne zachowanie Strony postępowania nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami szerokiego kręgu usługobiorców, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych jej kontrahentów.

Mając powyższe na względzie, należy uznać, iż opisane działania Strony postępowania godzą w zbiorowy interes konsumentów, a tym samym została spełniona trzecia z wymienionych wyżej przesłanek do stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Rozstrzygnięcie w zakresie zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 uokik, nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 uokik. W takim przypadku, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania, przy czym ciężar udowodnienia okoliczności zaniechania stosowania zarzucanej praktyki spoczywa na przedsiębiorcy.

W toku niniejszego postępowania Strona postępowania dokonała modyfikacji postanowień zawartych w stosowanych przez nią wzorcach umów, doprowadzając w ten sposób do wyeliminowania z ich treści postanowień umownych wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa

w art. 479⁴⁵ k.p.c. Powyższe oznacza, iż Spółka zaprzestała stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Biorąc pod uwagę przedstawione okoliczności, wskazać należy, iż w przedmiotowej sprawie spełnione zostały przesłanki konieczne do stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 uokik oraz przesłanki wydania decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającej zaniechanie jej stosowania wskazanych w art. 27 uokik.

Mając powyższe na uwadze, orzeka się jak w sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik w zw. z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., w zw. z art. 3 oraz 11 ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 945) od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Otrzymuje:

1. TEB Edukacja Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu

Al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań